

Folkehøgskolene
Folkehøgskoleorganisasjonene
Folkehøgskolebladene

FHSR-rundskriv 11/21
Oslo 12.05.21

Oppmøte til førstegangstjeneste i april

På grunn av at Forsvaret har begynt med oppmøte til førstegangstjeneste for enkelte avdelinger også i april måned har flere skoler opplevd at elever er usikre på om de vil kunne få godkjent sitt folkehøgskoleår om de ikke får med seg de siste ukene av skoleåret.

Vi har henvendt oss til Kunnskapsdepartementet som i dag har kommet med en avklaring. Kunnskapsdepartementet viser til brev til FHSR fra 2007 hvor det heter at:

Begrenset oppad til 15 dager i skoleåret regnes følgende ikke som fravær, men bør søkes kompensert ved elevens egeninnsats tilrettelagt av skolen:

- Dokumenterte lovpålagte oppmøter

De skriver videre at:

«Oppmøte til førstegangstjeneste i forsvaret er lovpålagt oppmøte, og en elev som må møte til tjeneste vil da kunne være i borte i 15 dager i tillegg til de 19 dagene man kan ha fravær. Folkehøgskoleåret avsluttes som regel i forkant av 17. mai. Så framt man ikke har mye fravær tidligere i folkehøgskoleåret vil man derfor få godkjent folkehøgskoleåret selv om man må inn i forsvaret rundt 20. april.»

Vi håper denne avklaringen vil bidra til at flere elever frimodig kan takke ja til en skoleplass på folkehøgskole kommende skoleår.

Vedlegg:

- a) Svar fra Kunnskapsdepartementet, 12.mai 2021
 1. Brev fra Utdanningsdirektoratet, 29.10.2007
 2. Brev fra Kunnskapsdepartementet, 23.06.2017

Med vennlig hilsen

Gunnar Birkeland /s/
Styreleder

Anne Tingelstad Wøien /s/
daglig leder

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Folkehøgskolerådet
Postboks 420 Sentrum
0103 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/284-7

12. mai 2021

Oppmøte til førstegangstjeneste for elever på folkehøgskole

Vi viser til henvendelse fra Folkehøgskolerådet den 4. mai 2021 om oppmøte til førstegangstjeneste for elever på folkehøgskole.

Folkehøgskolerådet skriver at elever ikke får omgjort stipend til lån og mister to tilleggspoeng dersom de får mer enn 10 % fravær på grunn av oppmøte til førstegangstjeneste.

Når det gjelder omgjøring av lån til stipend er det ingen fastsatt øvre grense for fravær for folkehøgskoleelever i Lånekassens forskrifter. Lånekassen omgjør stipend til lån ved at folkehøgskolene selv innrapporterer hvem som har godkjent folkehøgskoleåret. Se vedlagt brev fra Kunnskapsdepartementet til Folkehøgskolerådet fra 2017 for utdyping av regelverket.

Elever som har fullført og fått godkjent et år på Folkehøgskole får to tilleggspoeng ved opptak til høyere utdanning. For å få godkjent året må eleven ikke ha mer enn 10 % fravær, tilsvarende 19 dager. I brev fra Utdanningsdirektoratet til folkehøgskolene fra 2007 (se vedlegg 2) presiseres imidlertid følgende:

Begrenset oppad til 15 dager i skoleåret regnes følgende ikke som fravær, men bør søkes kompensert ved elevens egeninnsats tilrettelagt av skolen:

- *Dokumenterte lovpålagte oppmøter*

Oppmøte til førstegangstjeneste i forsvaret er lovpålagt oppmøte, og en elev som må møte til tjeneste vil da kunne være i borte i 15 dager i tillegg til de 19 dagene man kan ha fravær.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for
videregående
opplæring, fagskole
og kompetansepolitikk

Saksbehandler
Tuva Kantardjiev
Wetland
22 24 73 62

Folkehøgskoleåret avsluttes som regel i forkant av 17. mai. Så framtidig man ikke har mye fravær tidligere i folkehøgskoleåret vil man derfor få godkjent folkehøgskoleåret selv om man må inn i forsvaret rundt 20. april.

Vi har forståelse for at potensielle elever kan bli usikre på om hvorvidt et folkehøgskoleår lar seg kombinere med oppmøte til førstegangstjeneste før folkehøgskoleåret er over. Vi håper at vi med dette har fått tydeliggjort at man både får tilleggspoeng og omgjort lån til stipend med 19 dager fravær og 15 dager lovpålagt oppmøte, til sammen 34 dager.

Det er den enkelte folkehøgskole som godkjenner elevenes folkehøgskoleår, og det er dermed viktig at de er klar over regelverket slik at dette blir praktisert riktig.

Med hilsen

Torkel Nybakk Kvaal (e.f.)
avdelingsdirektør

Tuva Kantardjiev Wettland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Folkehøgskolerådet
Postboks 420 Sentrum
0103 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

17/1401

23.06.2017

Fravær og omgjøring av utdanningslån til stipend for elever i folkehøyskole

Kunnskapsdepartementet viser til henvendelser fra Folkehøgskolerådet angående vilkår for omgjøring av utdanningslån til stipend for elever i folkehøyskole, senest ved e-post av 31. mars 2017. Vi viser også til møte i departementet 4. april 2017 der Folkehøgskolerådet informerte om sitt syn på saken.

Elever ved folkehøyskole får støtte etter tredje del i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte. Hele støttebeløpet gis som lån, og inntil 40 prosent av lånet gjøres om til utdanningsstipend ved fullført utdanning. For søkere i eksamensfri utdanning er vilkåret for slik omgjøring at utdanningen er fullført, se forskriften § 27-1 tredje ledd. Folkehøyskole er slik eksamensfri utdanning, og skolen må rapportere skoleåret til Lånekassen som fullført for at eleven skal få omgjøringen av lån til stipend.

Spørsmålet i saken er hva som skal anses som et *fullført folkehøyskoleår som gir rett til omgjøring* av lån til utdanningsstipend hos Lånekassen. I andre former for utdanning og opplæring gis omgjøringen etter bestått eksamen. Når eksamen er bestått, er de underliggende kravene for dette også oppfylt, for eksempel regler om fremmøte. Kunnskapsdepartementet mener at det for eksamensfri utdanning må stilles krav til elevens fremmøte for at skoleåret skal regnes som fullført i utdanningsstøtteordningens forstand. Departementets oppfatning er at det har vært stilt slike krav også tidligere.

Henvendelsen fra Folkehøgskolerådet viser at det er nødvendig med en avklaring av hvilke krav som stilles for at folkehøyskoleåret skal anses som fullført etter forskrift om tildeling av utdanningsstøtte.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling
Administrasjons- og
økonomiavdelingen

Saksbehandler
Ellen Carine
Smogeli
22 24 77 51

På denne bakgrunn bestemmer Kunnskapsdepartementet at følgende vilkår skal gjelde fra og med skoleåret 2017-2018:

- Hvis en elev har mer enn 10 prosent udokumentert fravær i løpet av skoleåret, vil han eller hun som hovedregel ikke ha rett til omgjøring av lån til utdanningsstipend på grunnlag av fullført opplæring.
- Hvis eleven har mellom 10 og 15 prosent udokumentert fravær og fraværsårsaken eller elevens utvikling gjennom skoleåret gjør det klart urimelig at eleven ikke skal regnes for å ha fullført skoleåret, kan rektor bestemme at han eller hun likevel skal regnes for å ha fullført folkehøyskoleåret i utdanningsstøtteregelverkets forstand.
- Hvis en elev har mer enn 15 prosent udokumentert fravær, anses ikke folkehøyskoleåret som fullført i utdanningsstøtteregelverkets forstand.
- Ved fravær over 10 prosent, kan eleven anses å ha fullført folkehøyskoleåret dersom han/hun kan dokumentere at fraværet skyldes:
 - helse- og velferdsgrunner
 - arbeid som tillitsvalgt
 - politisk arbeid
 - hjelpearbeid
 - lovpålagt oppmøte
 - representasjon i arrangement på nasjonalt eller internasjonalt nivå, f.eks. idrett eller kultur (jf. § 3-47 femte ledd a til f)
 - fravær på inntil to dager til religiøse høytider utenom Den norske kirke.
- Selvstendig studiearbeid som er avtalt med skolen regnes ikke som fravær.

Kunnskapsdepartementet vil også vise til at forskrift om tildeling av utdanningsstøtte også inneholder regler som skal ivareta elever og studenter som av særlige årsaker ikke har vært i stand til å gjennomføre utdanningen på normert tid. Elever som har blitt forsinket på grunn av funksjonshemming, sykdom eller fødsel, kan få lån omgjort til stipend til tross for manglende faglige resultater. Disse unntaksreglene gjelder også for elever ved folkehøyskoler, slik at en elev som av slike årsaker ikke har fullført året, likevel kan få omgjort lån til stipend.

Med hilsen

Lars Petter Flåtten (e.f.)
avdelingsdirektør

Ellen Carine Smogeli
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Folkehøgskolene

Informasjon om vitnemål, fravær, tilleggs poeng og rapportering til Statens lånekasse for utdanning for folkehøgskoleår på 33 uker

Dette skrivet erstatter rundskriv F11-04 med tillegg, utarbeidet av Kunnskapsdepartementet, der retningslinjer for utarbeidelse av vitnemål for et folkehøgskoleår på 33 uker framkommer.

1. Bakgrunn

14. januar 1997 fattet Stortinget følgende vedtak:

"Med verknad frå og med skoleåret 1997-98 skal elevar som gjennomfører eit folkehøgskoleår på 33 veker, få utteljing i form av tre konkurransepoeng ved opptak til høgre utdanning i tillegg til alderspoeng, under føresetnad av skoledokumentasjon og registrert elevframmøte på 90%."

Rutinen med skoledokumentasjon er utgått med ikrafttredelse av ny folkehøgskolelov med forskrifter 01.01.03. Skoledokumentasjonen er erstattet med krav om at hver skole skal utarbeide dokumentasjon som klargjør og definerer skolens verdigrunnlag, jf. folkehøgskoleloven § 1. Dokumentasjonen skal også omfatte prosedyre for selvevaluering, kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Skolene skal videre utarbeide årlige selvevalueringssrapporter, jf. § 2h i folkehøgskoleloven og § 14 i forskrift til folkehøgskoleloven.

I dag gjelder forskrift om opptak til universiteter og høyskoler, gjeldende fra studieåret 2006/2007. I § 7.18 står det (1):

"Det gis 3 tilleggs poeng for enten et fullført studium eller samlet 60 studiepoeng (20 vekttall) ved universitet eller høyskole, eller ett år på en folkehøgskole med godkjent skoledokumentasjon, eller fullført militær førstegangstjeneste eller siviltjeneste".

Fra og med studieåret 2009/2010 gjelder ny forskrift om opptak til høyere utdanning. I § 7.11, står det (1):

"Det gis 2 tilleggs poeng for enten et fullført studium eller samlet 60 studiepoeng ved universitet eller høyskole, eller ett år på en folkehøgskole med godkjent skoledokumentasjon, eller fullført førstegangstjeneste eller siviltjeneste".

Det presiseres at fortrinnet ved å gå et år på folkehøgskole er det samme som nå, selv om det ifølge den nye forskriften gis to tilleggs poeng mot tre ifølge gjeldende forskrift. Grunnen for endringen er tilpasning til de nye opptaksreglene til høyere utdanning.

Folkehøgskoleloven med forskrift inneholder ikke bestemmelser om vitnemål og fraværsreglement, men skolene skal i henhold til folkehøgskolelovens § 2i utarbeide dokumentasjon over elevenes læringsprogram og deltakelse. Ordningen med at gjennomført årskurs ved en folkehøgskole skal gi tre tilleggs poeng (to fra og med studieåret 2009/2010) ved

opptak til høyere utdanning, forutsetter at det gjelder felles, fastsatte kriterier for å oppnå de tre (to fra og med studieåret 2009/2010) tilleggspoengene.

Utdanningsdirektoratet vil ikke fastsette felles mal for vitnemålene, men av hensyn til de instanser som skal forholde seg til folkehøgskolenes vitnemål, gis i dette skrevet felles retningslinjer for hva et vitnemål ved opptak til høyere utdanning skal inneholde.

2. Vitnemål

Skolene skal utarbeide dokumentasjon over elevenes læringsprogram og deltagelse, jf. Folkehøgskoleloven § 2i.

Vitnemål utstedes til elever som fullfører skoleåret og skal inneholde følgende opplysninger:

- eleven har fullført et folkehøgskoleår på 33 uker
- et folkehøgskoleår på 33 uker er på til sammen 190 dager
- fraværet er ført etter fraværsreglement fastsatt av Utdanningsdirektoratet, jf. punkt 4
- elevens prosentvise frammøte i henhold til fraværsreglementet
- elevens fravær (dager og timer), med eventuelle merknader til fraværet

3. Tilleggspoeng

Skolene må utarbeide dokumentasjon i henhold til folkehøgskolelovens § 2h og i, og forskriftens § 14 for at elevene som gjennomfører et folkehøgskoleår på 33 uker skal kunne få tre tilleggspoeng (to fra og med studieåret 2009/2010) ved opptak til høyere utdanning.

Med "et folkehøgskoleår på 33 uker" menes i denne sammenheng enten et langkurs av 33 ukers varighet, eller to påfølgende langkurs av minst 16,5 ukers varighet som bygger på hverandre, har en naturlig sammenheng og som til sammen utgjør en enhet på 33 uker.

Forutsetningen for at eleven kan få tre tilleggspoeng (to fra og med studieåret 2009/2010) er at eleven:

- er fulltidselev
- har registrert elevframmøte på minst 90 pst

Med "elevframmøte" menes i denne sammenheng deltakelse i undervisning, sosialpedagogisk virksomhet, prosjekter og studieturer.

Elever fra lokalmiljøet kan etter avtale med skolen bo hjemme, under forutsetning av at de er fulltidselever som deltar i den helheten folkehøgskolen utgjør. Hjemmeboende fulltidselever kan ikke utgjøre mer enn 20 pst. av internatkapasiteten per skole per år, jf. § 6 i forskrift til folkehøgskoleloven.

4. Fravær og tilleggspoeng

Elever som skal ha tre tilleggspoeng (to fra og med studieåret 2009/2010) ved opptak til høyere utdanning, må gjennomføre et fullt folkehøgskoleår på 33 uker.

Alt fravær skal føres på vitnemålet og oppgis i dager og enkelttimer. 1 dag er lik 6 timer. Timene gjøres om til dager når prosenten regnes ut.

10 % fravær er lik 19 dager. For elever på halvårskurs er 10 % fravær lik 9,5 dager.

Årsak til fravær kan kreves påført vitnemålet. Eleven har selv ansvar for å dokumentere årsaken til fraværet.

Begrenset oppad til 15 dager i skoleåret regnes følgende ikke som fravær, men bør søkes kompensert ved elevens egeninnsats tilrettelagt av skolen:

- arbeid på regionalt plan eller landsplan som tillitsvalgt i landsdekkende organisasjoner
- dokumenterte lovpålagte oppmøter
- dokumentert langvarig eller kronisk sykdom
- organisert hjelpearbeid i krisesituasjoner
- inntil to dager ved religiøse høytider for elever som er medlemmer av andre religiøse trossamfunn enn Den norske kirke
- annet spesielt fravær godkjent av rektor

Organisert eller selvstendig studiearbeid, herunder skoleadministrative gjøremål etter avtale med rektor, regnes ikke som fravær.

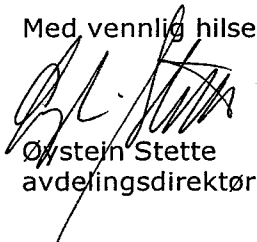
For elever som deltar i for eksempel idrettsarrangementer på landsplan, kan skolen utarbeide egne retningslinjer.

Fravær og konsekvensene av et fravær utover 10 % gjøres kjent for elevene. 90 % registrert elevframmøte er en forutsetning for å få 3 tilleggspoeng (to fra og med studieåret 2009/2010) ved opptak til høyere utdanning.

5. Rapportering om gjennomført folkehøgskolekurs til Statens lånekasse for utdanning

Folkehøgskolene følger de til enhver tid gjeldende regler som Statens Lånekasse har for rapportering.

Med vennlig hilsen

Øystein Stette
avdelingsdirektør

Lars Christian Skorge
rådgiver

Kopi:
Folkehøgskolerådet
Fylkesmannsembetene
Samordna opptak
Statens lånekasse for utdanning
Statistisk Sentralbyrå